

Biblioteka
SVILA I SATEN

Urednica
Tea Jovanović

Naslov originala
Juliette Benzoni
“Catherine: Il suffit d’un amour V”

Copyright © Juliette Benzoni, Catherine. Il suffit d’un amour.
Tome 4, 1963. Tous droits réservés.
Published by arrangement with Lester Literary Agency

Copyright © 2017 za srpsko izdanje Čarobna knjiga

ISBN 978-86-7702-525-0

Nijedan deo ove publikacije, kao ni publikacija u celini, ne sme se reprodukovati, umnožavati, preštapavati niti u bilo kojoj drugoj formi i bilo kojim drugim sredstvom prenositi ili distribuirati bez odobrenja izdavača. Sva prava za objavljivanje ove knjige zadržavaju autor i izdavač prema odredbama Zakona o autorskim pravima.

Čarobna knjiga
Beograd 2017.

ŽILIJET BENCONI

Katarina

VREME LJUBAVI

Prevela sa francuskog
Jelena Miletić

**Čarobna
knjiga**

PRVI DEO
S HODOČASNICIMA KA
KOMPOSTELI

1.

SAMOSTAN OBRAK

Magla je svakog trenutka postajala sve gušća. Njeni dugi sivi pramenovi obavijali su iscrpljenu gomilu hodočasnika poput vlažnog plašta... Koliko se već vuku tim travnatim pustarama ispresecanim kaljugama ustajale zelenoplavkaste vode? Bez sumnje satima! A ni po čemu se još nije moglo zaključiti da je odmorište blizu. Sa sve četiri strane visoravni počeo je da zavija vetar, probijajući na mahove maglu, koja se odmah zatim skupljala još gušća i teža.

Pomešana sa ostalima, pešačila je i Katarina. Pognuta, glave oborene pod velikim šeširom što je vetar posuvraćao, pridržavala je što je bolje mogla skute svoje pelerine koju je vetar nadimao. Pritom se iz sve snage opirala o štap kako bi odolela vetru. Za pet punih dana otkako su krenuli iz Le Pija, uverila se da je taj dugi hodočasnički štap od neprocenjive pomoći kad te satre umor. Pogotovo zato što je levom rukom pridržavala jednu svoju saputnicu – Žilet de Vošel, onu slabašnu ženu stalno mučenu kašljem koju je spazila na uskršnjoj misi. Bila je to udovica od četrdesetak godina, iz ugledne porodice i savršeno vaspitana, ali joj se na tragičnom licu odražavala neizlečiva tuga. Bila je mila, setna i duboko pobožna. Videvši kako se jedva kreće i kako joj uzbrdo ponestaje dah, Katarina nije mogla da joj ne ponudi svoju pomoć. Žilet je najpre to odbila.

– Biću vam samo na teretu, sestro! Dosta vam je i sopstvene muke.

Zaista je bilo tako. Tegobe od tog dana bile su sasvim dovoljne njenim leđima, a uz to su je bolele i noge, izranjavljene teškim cipelama od grube kože. Ipak, ona je osećala da je drugarici potrebna pomoć, pa joj se ljupko nasmeši.

– Sa mnom je sve u redu! A udvoje ćemo se i podupirati.

Oslonjene jedna o drugu, nastavile su tegoban put, koji je, što su sati više odmicali, postajao sve mučniji. Još u rano jutro napustili su senike Malbuzona i zaputili se u samostan Nazbinal, udaljen jedva nešto više od tri kilometra. Ali iznenada se digla magla i ubrzo im je postalo jasno da su krenuli pogrešnim putem. Nisu ga obeležavale nikakve hrpe kamenja. Tada je vođa hodočasnika okupio svoje drugove i rekao:

– Moramo nastaviti ovim putem ma kuda on vodio. Ako skrenemo s njega, izlažemo se opasnosti da počnemo da se vrtimo ukруг po ovoj magli. Ipak će nas on nekuda odvesti, a svakako je najbolje prepustiti se božjoj milosti!

Odgovorio mu je žamor odobravanja. Švajcarcima i Nemcima, koji su hodali na začelju, a neki su i jahali, preveli su vođine reči. Niko od njih nije prigovorio – toliko je već bio snažan uticaj koji je taj čovek vršio nad tom neobičnom družinom. Moglo mu je biti oko četrdeset pet godina, no istinu govoreći, Katarina o tome nije imala jasno mišljenje. Iz razgovora je saznala da se zove Žerber Boa i da je jedan od najbogatijih građana u Klermonu, ali to se nikako nije slagalo s njegovom ličnošću. Onako visok i mršav, ličio je na asketu. A opet, njegovo naborano lice kao da je bilo obeleženo svim ljudskim strastima. Njegove sive oči obično su odražavale nadmoć, ali Katarina bi s vremena na vreme videla kako njima prelazi nekakav nemir, prilično sličan strahu. U ophođenju je bio vrlo hladan, a iako je pokazivao očite sposobnosti da vodi muškarce, Katarina je jasno osećala kako Žerber Boa mrzi žene. Ton kojim se njoj obraćao bio je leden, jedva uljudan, dok je prema drugim hodočasniciima umeo da bude srdačan. Ipak, kad bi došlo vreme za molitvu, Katarina je uviđala da duša tog čoveka ume i da se zagreje...

Otkad je Žerber naveo svoju sabraću da nastave nepoznatim putem, neprestano su hodali. U jednom trenutku im se učinilo da konačno mogu da odrede položaj: stigli su do nekog starinskog mosta koji je vodio preko jednog brzaka.

– To je Bes – rekao je Žerber. – A ovaj most vodi u Maršastel. Moramo ići pravo napred. Nećemo se zaustaviti u Nazbinalu, već u samostanu Obrak. Hrabro!

Te reči su ih sve razveselile. Jedan čovek, koji je već bio na hodočašću, rekao je da će se u samostanu Obrak osećati daleko prijatnije nego u Nazbinalu. Hospicij¹ redovnika pustinjaka znao je da dočeka iznemoglog putnika. Nastavili su pevajući, ali, malo-pomalo, kraj je utonuo u maglu i glasovi su zamukli na usnama koje su tražile suvlji vazduh. Opet su hodali nasumice.

Ponekad bi kroz poderotine magle nazreli i izbegli jamu tresetišta, usek nekog klanca ili ulegnuće u nekom brežuljku, ali najčešće su hodali pipkajući, očiju uprtih u zemlju kako ne bi izgubili put. A počela je da pada i noć, koja će opasnost udesetostručiti. Hoće li morati da se zaustave usred pustoši, da logoruju po ledenom vetru s kojim su se već mešale sitne pahulje snega. Ni poslednjih dana marta sneg i mraz nisu retki na pustim prostranstvima Obraka. Uprkos svemu, pa i nevremenu i bolnim nogama, Katarina nimalo nije gubila hrabrost. Da bi pronašla Arnoa, bila je spremna da podnese i deset puta više.

Odjednom se Žilet de Vošel spotače o jedan kamen i pade svom težinom povukavši za sobom i Katarinu. U koloni nastade komešanje i pred dvema ženama začas se stvori Žerber Boa.

– Šta se tu događa? Zar ne možete pažljivije da hodate?

Ton mu je bio сув i bez imalo blagosti. Katarina odgovori isto tako oštro. Onako umorna, nije mogla da trpi njegovu zlovolju.

– Moja drugarica je iscrpljena! Pa onda taj put koji kao da nema kraja... Ako se ovo uopšte može nazvati putem! I još ta magla...

Tanka Žerberova usta razvukoše se u prezriv osmeh.

– A prošlo je tek pet dana otkako smo krenuli! Ako je ta žena bolesna, morala je da ostane kod kuće! Krenuti na hodočašće nije isto što i poći na zabavu! Bog hoće...

¹ Konačište, svratište. (Prim. prev.)

– Bog hoće – suvo odbrusi Katarina – da pre svega budemo milosrdni prema drugima i da im pomognemo u nevolji! Lepe li mi zasluge poći na ovako dugu pokoru kad si u punoj snazi! Umesto što prigovarate, milostivi gospodine, bolje bi vam bilo da nam pomognete!

– Ženo! – odvrati Žerber. – Ovde vas niko ne pita za mišljenje. Dosta mi je i dužnosti koju već imam: ove ljude moram da vodim do svetog groba apostola! Bilo koji od naših drugova pružiće vam pomoć.

– Smem li vas upozoriti da sam vam se obratila s „milostivi gospodine“? Nisam navikla da mi se neko obraća sa „ženo“. Uostalom, imam i ime: zovem se Katarina de Monsalvi!

– Vi ste pre svega nesnosno oholi! Ovde smo svi samo gomila grešnika i grešnica na putu pokajanja...

Prezriv i prekoran Žerberov ton samo je dokraja raspalio ionako teško suzdržljiv Katarinin bes.

– Baš vam pristaje da govorite o tuđoj oholosti, „brate“ – odseče ona, namerno naglasivši reč „brat“. – To osećanje, po svemu sudeći, odlično poznajete... pogotovo ako se sudi po žaru vašeg milosrđa!

Sive Žerberove oči planuše od besa. Pogled mu se ukrsti s Katarininim, ali ona ne obori oči. Pred vidljivom srdžbom tog čoveka osetila je neku divlju radost. Morao je jednom zauvek da shvati kako ona neće prihvatiti njegovu vlast... Upravo je to sasvim jasno govorio smrknut Katarinin pogled. U vezi s njim se Žerber nije varao.

On nagoniski podiže ruku u kojoj je bio težak štap. Jedan hodočasnik se hitro ispreči između njih, uhvati podignutu ruku i prisili je da se opet spusti.

– Ne tako, brate! Obuzdajte se! Ne zaboravite da razgovarate sa ženom, a ne sa slugom. Boga mu! Vama i vašim divljim overnjanskim manirima – reče pridošlica podrugljivo. – Zar vam

ne bi bilo pametnije da nas izvedete iz ove magle što nam prodire do smrznutih kostiju? Za svađu ste odabrali loše mesto i ja ću već nekako pomoći gospođi Katarini da našu sestru podržimo do konačišta... ukoliko ono uopšte postoji!

– U samostanu će dobiti potrebnu negu – promrsi Žerber vraćajući se na čelo kolone.

– U njegov samostan ću poverovati kad mu ugledam krovove! – primeti Katarinin branilac pomažući joj da pridigne jadnu Žilet, koja je posrtala od umora. – Ovu ženu bi trebalo nositi – završi tražeći nešto pogledom oko sebe.

Katarina mu se zahvalno osmehnu. Dotad ga još nije bila zapazila i čudila se njegovom izgledu, neobičnom za hodočasnika. Bio je mlad, mršav, srednjeg rasta, crnokos, ali po crtama njegovog lica nikako se ne bi moglo reći da je posredi pobožan hodočasnik. Na tom neobično izražajnom licu nije bilo ničeg skladnog: usne debele, mesnate, nad njima dug, velik i u sredini malo razbijen nos, sitne utonule plave oči pod izbledelim obrvama, brada četvrtasta, odlučna, ali mnoštvo preranih bora. Crte su mu bile grube, izraz živahan, pogled je odavao inteligenciju, ali podrugljivi nabori oko usta otkrivali su i nezadržljivu podrugljivost.

Svestan nemog Katarininog ispitivanja, on se nekako čudno nasmeši, usled čega mu se usta razvukoše do ušiju, zatim skinu veliki hodočasnički šešir, koji je nosio zabačen nekako preterano kicoški, i njime gotovo pomete zemlju.

– Žos Ralar, lepa gospo, vaš sam sluga! Parižanin sam, kad ustreba i plemić. Krenuo sam u Galiciju da ispunim jedan zavet, ali isto tako i da dobijem oprost za svoje mnogobrojne grehe. Hej, vi tamo, ko će mi pomoći da ovu ženu ponese do hospicija?

Od najbližih suseda niko se ne ponudi. Hodočasnici je očito bila dovoljna i sopstvena muka. Svi su bili umorni i promrzli. Neki su na ljutom vetru koji je šibao visoravan cvokotali zubima. Niko nije imao hrabrosti da ponese i taj dodatni teret. Katarina je pomislila

kako liče na krdo preplašenih ovaca i nije mogla da savlada osećaj prezira. Zar je to uzajamnost koja mora da vlada među pokajnicima? Na Žerberov podsticaj gomila se već spremala da ponovo krene, kad Žos, razmičući one što su ga okruživali, potapša po ramenu nekog muškarca srednjeg rasta koji je pogrbljen stajao s natučenim šeširo.

– Hajde, kume! Dodite da mi pomognete! Zar se ljudi kao što ste vi, braćo, mogu smatrati svetima? Šta?! Nijednog dobrovoljca?! Ali vi nećete odbiti, kume.

– Nisam ja vama kum! – promrmlja ovaj, ali se ipak ne usudi da se odupre.

Žos počeo da ga vuče i tako stigoše do Katarine, koja je pridržavala Žilet. Ovaj očito nije bio oduševljen, ali Žos se smejavao, ne osvrćući se na njegovo mrgođenje.

– Ama hajte! Pa nismo li obojica Parižani? Oholost je strašan greh, posebno za hodočasnika, brate! Gospođo Katarina, predstavljam vam gospodina Kolena Epineta, istaknutog pravnika i vrlo učenog čoveka, kog sam, na svoju veliku radost, opet ovde sreo. Hajde, brate, prihvatite gospođu sa ove, a ja ću s druge strane. Ne priliči da se gospođa Katarina zamara kad smo mi tu!

Besni pogled „istaknutog pravnika“ odjednom je u Katarini pobudio želju da se nasmeje, pa je načas zaboravila na svoj umor. Bila bi se zaklela da ga je čula kako gundna na račun svog sugrađanina:

– Đavo te odneo! Tebe i tvoj zmijski jezik!

Ipak, Kolen je prebacio sebi oko vrata jednu Žiletinu ruku, a Žos je to isto uradio s drugom. Tako poduprta, jedna žena praktično nije više dodirivala zemlju. Katarina je uzela njenu gotovo praznu torbu i štap. Ponovo su krenuli, ali taj zastoj je svakome razvezao jezik. Hodočasnici su se sada žalili na dugotrajan put i pomrčinu koja ih je okruživala. Neki su se bojali da ne propadnu u jame tresetišta i zazivali Svetog Jakova da ih sačuva od te neposredne opasnosti.

– Umuknite! – začu Katarina odnekud u magli zapovednički Žerberov glas. – Ili, još bolje, zapevajte!

– Ne usuđujemo se! – odvrati neko. – Zašto ne priznati da smo zalutali?

– Zato što nismo! – usprotivi se vođa. – Samostan ne može više biti daleko...

Katarina se već spremala da i sama izusti sumnju, ali baš tada se kroz maglu oglasi dalek i slab zvuk zvona, kao da njihovom vođi daje za pravo. Boa pobeđnički viknu:

– Zvono redovnika pustinjaka! Na pravom smo putu! Napred!

Podigavši štap visoko poput zastave, on jurnu u smeru zvuka. Izmorena gomila krenu za njim.

– Nadajmo se da ima osećaj za pravac – promrmlja Žos. – Nema ničeg varljivijeg od magle!

Katarina ne odgovori. Bila je promrzla i preterano umorna. Ipak, zvonjava se sada čula sve jasnije, a uskoro se u mraku ukaza i slabašno žuto svetlo. Žerber Boa ga pozdravi kao svoju ličnu pobedu.

– Ono je vatra koju redovnici pale na vrhu zvonika. Stigli smo.

Magla se odjednom rasprši i Katarina sa olakšanjem spazi kako pred njom iskrsava masa zdepastih zdanja. Probijajući nebo svojim oštrim crnim ivicama, jedna ogromna starinska kula, zatim masivni četvrtasti zvonik krunisan vatrom, pa visoka lađa poduprta moćnim svodovima kao da su štitili mračnu grupicu glomaznih zgrada s retkim otvorima. Hospicij redovnika pustinjaka, zaklonjen prevojem prostrane zaravni, izgledao je kao prava-pravcata tvrđava. Hodočasnici živnuše i počеше da kliču od veselja, te tako nadjačaše zvonjavu, koja im se sada orila tačno iznad glava. Ulazna vrata se otvoriše uz škripu i tri redovnika s bakljama požuriše došljacima u susret.

– Mi smo božjaci!² – povika snažno Žerber. – Molimo za konak!

– Uđite, braćo, utočište vam je otvoreno.

Kao da je samo čekao da hodočasnici stignu, sneg je iznenada počeo jako da pada, zasipajući prostrano utabano dvorište iz kog

² Vernici koji radi oprosta grehova lutaju od mesta do mesta i žive od milostinje. (Prim. prev.)

je do nozdrva dopirao oštar miris torova. Sva iscrpljena, Katarina se naslonila na jedan zid. Već će se u spavaonici ponovo pridružiti svojim drugaricama... Ali večeras, ni sama nije znala zašto, htela je načas da ostane sama. Možda zato što ju je to neobično putovanje zbunjivalo, uprkos njenoj hrabrosti. Među tim ljudima se osećala kao stranac, njihove težnje i njihove želje bile su joj tuđe. Svi su oni želeli da odlaskom do apostolovog groba, u neku ruku, još za života osiguraju sebi mesto u raju. A ona? Naravno, nadala se da će Bog dokrajčiti njenu golgotu, da će joj izlečiti voljenog muža, a nadasve da će joj omogućiti da ga opet vidi, da oseti njegovu ljubav, vatrene poljupce i sve što predstavlja pravog, živog Arnoa. Nije ona jurila za nekom nedostižnom duhovnošću, nego za ovozemaljskom, telesnom ljubavlju, bez koje nije imala hrabrosti da živi.

– Sad ćemo se razdvojiti – kratko će Žerber. – Evo, dolaze sestre hospitalke, koje će se pobrinuti za žene. Muškarci neka pođu za mnom!

Stvarno, iz jedne zgrade izlazile su četiri redovnice u crnim mantijama avgustinskog reda – poput redovnika – ali nešto življim zbog belih okovratnika.

Žos Ralar i Kolen predadoše dvema od njih jednu, napola onesvešćenu Žilet. Katarina priđe.

– Moja drugarica je iscrpljena. Potrebni su joj nega i mnogo odmora. Imate li neku sobu u kojoj bih mogla da se brinem o njoj?

Hospitalka mrzovoljno pogleda Katarinu. Bila je to jedna od onih krepkih seoskih devojaka koje se ne boje snage – ni čoveka ni životinja. Ona najpre smesti Žilet na nosila, po koja je otišla jedna sestra, i tek pošto ih je zajedno sa ovom podigla, udostojila se da odgovori.

– Imamo samo dve, a zauzele su ih jedna plemkinja i njene služavke. Ta gospođa je stigla pre deset dana sa slomljenom nogom. Upravo je zbog te nezgode još uvek tu.

– Shvatam. Ali zar ne bi mogla da pošalje svoje žene u zajedničku odaju i ustupi mi jednu sobu?

Sestra Leonarda nekako iskrivi lice, što se moglo shvatiti i kao podrugljiv osmeh, te samo sleže snažnim ramenima.

– Ja se lično ne bih usudila da je za to zamolim. Ona je... recimo, malo nepristupačna. To je očito vrlo važna gospođa.

– Ipak mi ne izgleda da vas je lako zastrašiti, sestro – primeti Katarina. – Ali ako se bojite te gospe, rado ću sama to srediti.

– Ne bojim se ja nje – odgovori sestra Leonarda – nego se i majka nadstojnica i ja užasavamo od njene vike. A Bog je tu damu obdario strašnom glasinom!

Sve tako razgovarajući, Katarina je hodala za nosilima dok ova nisu, kroz mala oniska vrata, ušla u zgradu sestara hospitalki. Nekoliko drugih žena hodočasnica stiglo je kasnije. Našle su se u ogromnoj kuhinji s velikim isklesanim kamenim pločama na podu, u kojoj se miris zapaljenih drva mešao s mirisom kiselog mleka. S niskih čađavih svodova visili su venci luka i komadi dimljenog mesa. Na rešetkama od vrbovog pruća sušili su se sirevi, a pred ogromnim kaminom dve sestre pomoćnice, zasukanih rukava, živo su poslovale oko velikog crnog lonca u kom se kuvala čorba s kupusom.

Pošto su spustili nosila pored vatre, sestra Leonarda se nadvi nad bolesnicom.

– Mnogo je bleđa – reče. – Daću joj okrepljujuće piće, a dotle će joj spremite krevet...

– Kažite mi gde je ta gospođa – opet će Katarina, ne odustajući od svog nauma. – Razgovaraću s njom... I ja sam plemkinja.

Sestra Leonarda nije sada mogla da suspregne smeh.

– To sam već znala! – reče. – Samo po vašoj upornosti. Idem sama da pričam s njom... ali unapred znam šta će odgovoriti. Postarajte se za ovu jadnicu!

Hospitalka se udalji. Katarina se najpre nadnese nad Žilet, koja je malo-pomalo dolazila k sebi, a onda se predomisli i napravi tri koraka u pravcu kojim je pošla sestra Leonarda. Oklevala je da ostavi Žilet, ali tada joj priđe jedna žena.

– Ja ću bdeti nad našom drugaricom – reče. – Samo vi pođite da to uredite.

Katarina zahvali ženi smeškom i krenu za redovnicom. Opazi je pred sobom u ledenom vlažnom hodniku na čijem je kraju pokucala na jedna vrata i zatim ušla.

Gospođa sa slomljenom nogom imala je zaista snažan glas, jer kad se i Katarina zaustavila pred vratima, čula ju je kako grmi:

– Moje sluškinje su mi potrebne, sestro! Pa nećete valjda da ih pošaljem u dvoranu na drugom kraju zgrade? Krevet je krevet i svejedno je da li se nalazi u ovoj ili onoj sobi!

Sestra Leonarda je odgovorila nešto što Katarina nije razumela, možda zato što se pitala gde li je već čula taj glas, koji joj se odjednom učinio tako poznat... i koji je sada već uveliko psuovao.

– Boga mu, sestro, bar je to jasno. Ne dam svoje sobe!

Neki neobuzdani nagon pokrenu Katarinu. Ona otvori vrata i uđe u malu onisku sobu koju je gotovo čitavu ispunjavao veliki krevet sa izbledelim zavesama i jedan čunjasti kamin. Ali čim je prešla prag, zastala je zapanjena, kao ukopana.

Sedeći na krevetu oslonjena o mnoštvo jastuka, jedna krupna i snažna žena prepirala se sa sestrom Leonardom, koja je, u poređenju s tom impozantnom osobom, izgledala sasvim beznačajno. U gospođinoj bujnoj sedoj kosi još se video pokoji riđi pramen, a lice raspaljeno srdžbom bilo joj je crveno poput opeke. Utopljavali su je brojni pokrivači. Ramena joj je prekrivala crvena dalmatika postavljena lisičjim krznom, a iz širokih rukava preteći se prema redovnici pružala njena skladna bela ruka.

Gospođinu pažnju privukla je škripa upravo otvorenih vrata, a kako je u njihovom polumračnom okviru razabrala obrise neke žene, počela je na njoj da iskaljuje bes.

– A, tako! U moju sobu se ulazi kao u mlin! Ko je ona tamo?

Gotovo se gušeći od uzbuđenja, ne znajući da li da se nasmeje ili da zaplače, Katarina poče da joj se primiče sve dok je plamen iz kamina nije potpuno osvetlio.

– Pa to sam ja, gospo Ermangard! Zar ste me zaboravili?

Stara gospođa se načas ukočila od zaprepašćenja. Razrogačila je oči, nemoćno oborila ruke, nemo otvorila usta i odjednom tako prebledela da se Katarina uplašila.

– Ermangard?! – upita ona prestravljeno. – Zar me ne prepoznajete? Reklo bi se da me se bojite. Pa ja sam, ja...

– Katarina! Katarina! Devojčice moja!

Bio je to pravi krik, od kog se sestra Leonarda trgla. Već u sledećem trenutku hospitalka je doslovno morala da se baci na svoju uzbuđenu gošću, jer je Ermangard de Šatovilen, zaboravivši na svoju povredu, htela da skoči iz kreveta i potrči ka svojoj prijateljici.

– Vaša noga, gospođo grofice!

– Dođavola i moja noga! Pustite me, boga mu! Katarina! Ma, nije moguće... Nekako je isuviše lepo da bi bilo istinito.

Dok se ona otimala sestri iz ruku, Katarina joj je pritrčala i počela da je grli. Stisnute jedna uz drugu, dve žene su se vatreno ljubile. Mladoj ženi su na oči navrle suze radosnice.

– Imate pravo, ovo je previše lepo... Pravo čudo! Oh, Ermangard, tako sam srećna što vas opet vidim, tako srećna... Ali kako ste se vi našli ovde?

– A vi?

Ermangard je blago odgurnula Katarinu i, držeći je malo dalje od sebe, ispitivački je posmatrala.

– Malo ste se promenili... ili nimalo! Jednako ste lepi, možda i lepši! U nečemu ste ipak drugačiji... manje upadljivi, ali zato mnogo uzbudljiviji. Rekla bih: profinjena, produhovljena. Neka me đavo nosi, ali čovek bi rekao da su vas izvadili iz izloga.

– Gospođo grofice – odlučno je prekinu sestra Leonarda – molila bih vas da u ovom svetom domu ne spominjete više sotonu. Nепrestano ga zazivate.

Ermangard se okrenu prema njoj i pogleda je sa iskrenim čuđenjem.

– Šta, vi ste još tu? Ah, da, pitanje sobe. E pa, izbacite one dve lenštine, pošaljite ih u zajedničku spavaonicu, a na njihovo mesto dovedite bolesnicu. Sad kad je uz mene gospođa Braze, više mi niko ne treba. A sada nas ostavite, moramo da razgovaramo.

Tako drsko otpuštena, hospitalka se ugrize za usnu, ali se nakloni i ćutke izađe. Samo su vrata koja je zalupila za sobom svedočila o tome koliko je ozlovoljena. Grofica pogleda za njom, sleže ramenima i s mukom se malo pomeri u krevetu, koji zacvile pod njenim teretom. Sad je bilo mesta i za njenu prijateljicu.

– Sedite ovde, draga, i razgovarajmo. Koliko je godina prošlo otkako ste me onda napustili da biste na juriš zauzeli Orlean?

– Pet godina – reče Katarina. – Već pet godina! Vreme brzo prolazi.

– Pet godina – ponovi Ermangard – kako uzalud pokušavam da saznam šta je sa izvesnom gospođom Braze. Kad sam poslednji put čula za vas, bili ste dvorska dama kraljice Jolande u Lošu. Zar vas nije stid?

– Jeste – priznade Katarina – ali dani su mi tekli a da to nisam ni primetila. A inače, draga Ermangard, moraćete da se odviknete od toga da me nazivate gospođom Braze. To više nije moje prezime...

– Nego koje je?

– Od svih najlepše: Monsalvi! – reče mlada žena tako ponosno da stara grofica nije mogla da zadrži smešak.

– I tako ste pobedili? Negde mora da je zapisano kako ćete me stalno iznenađivati, Katarina! Kakvom ste se alhemijom poslužili da tvrdoglavog gospodina Arnoa navedete da poklekne?

Kad je čula ime svog muža, Katarina je prestala da se smeši. Njena nežna usta se trgnuše od boli i ona pogleda u stranu.

– Duga je to priča – prošapta. – Jeziva priča...

Gospođa De Šatovilen načas začuta. Posmatrala je svoju prijateljicu i nagoniski osećala kako je razdire duboka bol, prvi put tako jasno vidljiva. Nije znala kako da nastavi razgovor, plašila se da je ne povredi. Trenutak zatim ona reče s neuobičajenom blagošću:

– Pozovite jednu od mojih sluškinja. Ona će vam pomoći da skinete tu mokru odeću, osušice je i nabaviće vam drugu... malo veću, ali toplu. Doneće nam večeru, a tada ćete mi sve ispričati. Čini se da ste sasvim iznureni...

– I jesam! – priznade Katarina lagano se osmehnuvši. – Ali najpre se moram pobrinuti za jednu svoju drugaricu, onu kojoj je toliko potrebna soba.

– Izdaću naređenja...

– Ne! – prekide je Katarina. – Moram sama da odem, ali odmah ću se vratiti.

Izašla je u hodnik baš u trenutku kad su Žilet uvodili u susednu sobu, koju su napustile Ermangardine sobarice. Tu se zatekla i žena koja je bila obećala Katarini da će se pobrinuti za bolesnicu. Ona je dočeka sa smeškom.

– Kažu da ste u ovom domu sreli prijateljicu – reče. – Ako želite, ja ću noćas ostati uz našu drugaricu. Nema nikakvih zahteva i ne zanoveta.

– Ali – reče Katarina – ne bih htela da... I vama je potreban odmor.

Žena se nasmeja.

– Hajte, izdržljivija sam nego što izgledam! Mogu ja da spavam bilo gde: na kamenu, po kiši... čak i stojeći.

Katarina ju je posmatrala sa zanimanjem. Bila je to žena od tridesetak godina, sitna, tamnoputa, tanka, ali njena suncem i vetrom opaljena koža odavala je zdravlje o kom su svedočili i njeni čvrsti beli zubi. Bila je odevena u siromašnu ali čistu odeću. Nešto povijen nos i velika pokretljiva usta davala su njenom licu veseo izgled i ono se Katarini dopalo.

– Kako se zovete? – upita je blago.

– Margo! Ali zovu me Margo Stranputica... Nisam ja... baš za preporuku – dodade s tako poniznom skromnošću da je Katarina bila ganuta.

– Ćutite! – reče joj. – Hodočasnici su svi braća i sestre. Vredite koliko i svako od nas... I hvala vam na pomoći. Biću u susednoj sobi, pa ako vam zatrebam, zovite.

– Budite bez brige – izjavi Margo. – Snaći ću se i sama. Uostalom, jednoj Žilet su potrebni samo dug okrepljujući san i malo dobre supe... Ma šta mislio naš vođa, koji želi da je se otarasi.

– A šta je rekao o njoj?

– Kako neće dozvoliti da sutra krene s nama jer ne želi da vuče bolesnike sve do Kompostele.

Katarina se namršti. Taj Žerber kao da je naumio da svima nametne svoju volju, ali ona je čvrsto odlučila da mu odsad ne popušta.

– To ćemo još videti! – reče. – Sutra će sve izaći na videlo. To ću ja s njim srediti. Ukoliko naša sestra ne želi da ostane, krenuće s nama!

Ona se još jednom osmehnu Margo, koja ju je gledala s divljenjem, i vrati se u Ermangardinu sobu.

Bilo je već kasno kad je Katarina prestala da priča, ali u romanskom dvorištu hospicija zvono redovnika pustinjaka još uvek je odjekivalo, dajući Katarininoj priči neobičan kontrapunkt koji je samo podvlačio njen tragičan prizvuk. Ermangard je tu priču saslušala od početka do kraja ne prozborivši ni reč, a kad je Katarina učutala, stara gospođa je uzdahnula i odmahnula glavom.

– Da mi je neka druga žena to ispričala, ne bih poverovala ni pola. Ali čini se da sudbina s vama ima posebne planove. Pa i ta vaša hodočasnička mantija obična je šala! I tako ste naumili u Kompostelu? A šta ako tamo ne zateknete svog muža?

– Krenuću dalje. I do kraja sveta ako ustreba, jer dok ga ne pronađem, neću imati mira ni spokoja.

– A ako je shvatio da ga je, umesto ozdravljenja, guba još više unakazila?